

ЧУДОМИР ГАБРОВО

chitanka.info

Освен преданието, че основател на град Габрово е Рачо Ковача от Боженците, има друго за някакъв си Иван от Дряново, поселил се там след падане на Второто ни царство. Трето пък е, че първите му жители са дошли от близките гънки на Балкана. Кое е най-вярното, никой не знае, но не е нужна голяма наблюдателност, за да се види, че тия българи са замесени от малко по-друго тесто от съседите си. Бедната и неплодна почва ли ги е направила такива, относителната свобода, която са имали из тия пущинаци през време на робството, ли е възвисила духа им, или в жилите им тече буйната и благородна кръв на Асеня и Петра, не знам, но ако искате да видите какво значи труд, воля и творчество, идете в Габрово. От нашия Казанлък например има завършили художествена академия над 50 души. Там, както казваше един ден артистът Иван Димов, и кебапчиите, и уличните кърпачи разбират от театър, а „Искра“ сравнително от другите провинциални читалища има най-голям брой членове.

В Стара Загора пък не може човек да се размине от поети и писатели и той е единствен град след София, който с години поддържа своя оперна трупа. В Габрово не е тъй. Там, без да са се изоставили в туй отношение, насочили са усилията си най-вече в търговия и индустрия. И почват обикновено само с две голи ръце, нахвърлят се с такава смелост и упоритост и постигат в кратко време такива резултати, че просто да се чудиш.

Положителни, трудолюбиви, хитри и пестеливи до крайност, те наистина, габровците, трябва да превишават в много отношения съседите си, за да могат да възбудят толкова завист и да им се приписват толкова шеги и анекдоти.

В прекрасната книга „Из общественото и културно минало на Габрово“ г. д-р П. Цончев между многото и богат материал, който е събрал, ни дава цяла китка от такива анекдоти и шеги.

Един еленчанин — скъперник — рекъл и той с хитрост да използва чужд труд без пари, за да изкопае помийна яма в двора си. Повиква един циганин и като му разправя, че в едно писмо от някакъв ходжа от Цариград научил, че на това място в двора му има заровено голямо имане, рекъл му:

— Копай, манго! Копай! Каквото намериш, ще делим наполовина.

Манго се почесал по врата и рекъл:

— Не вярвай на тоя цариградски ходжа, чорбаджи! Не му вярвай, че той много лъже. Той беше дал също такава писмо и на един габровец, на когото цял кладенец изкопах и нищо се не намери.

Друг габровец пътува с кон из селата. Стига в едно село, посрещат го любезно домакините, заобикалят го децата и се радват, че чичото ще им даде подарък, а той:

— Ха сега, дечица, рекъл, да видим кой ще изпревари да донесе на кончето сенце. Ха да видим кой е по юнак и кой повече сено ще донесе.

Хукнали се децата, донесли кое колкото може да носи, напълнили яслите да има конят цяла нощ да яде, дал им габровецът по едно шекерче и влязъл в къщата. Станало време за вечеря. „Да ида, рекъл, да донеса торбата, че каквото съм огладнял.“

Излязъл на двора и по едно време се чуло вик, крясък, заскачал оня ми ти кон, задърпал се, а габровецът го пердаши с една вършина.

Изскача стопанката и му дума:

— А бре какво правиш, защо биеш добичето?

— Защо ли? Измъкнал ми торбата из дисагите и ми ял хляба и гозбицата, крадецът проклети!

И продължил да го бие, но все по самара.

— Остави го, остави го и ела. Вкъщи има и хляб, и гозба, не мъчи хайванчето.

Връща се габровецът и й дума:

— А бе ти си добра жена, зная, че ще дадеш и хляб, и сирене, и всичко, ама конят да си знае яслите и да не си навира муцуната, защото може друг път гладен да ме остави.

Конят, разбира се, до никаква торба не се бил докосвал.

Трети габровец купил на сина си нови обувки. Тръгнали да идат на гости. Из пътя бащата пита сина си:

— Иванчо, ти с новите обувки ли си?

— С новите, тейко.

— Тогава крачи по-нашироко — добавя бащата.

Габровец ли е, не си прави труд да го лъжеш, казва друга една шега, защото един македонец надлъгва двама евреи, а един габровец — двама македонци.

Голяма част от многобройните шеги и анекдоти за габровците са дошли от чужбина и се отнасят най-вече до шотландците, но това няма значение. Нали на тях най-добре прилягат?

По-интересно и някак невероятно изглежда другото. Редом с тия качества на габровеца вървят общественото чувство, гостоприемството и голямата щедрост. Сполучилият в търговията и забогателият габровец веднага отваря широко кесията си. Даже и най-пестеливият и свидливият от тях през 1912 год. подарил 40 000 лв. за доизграждане градската библиотека.

През време на земетресението в Южна България за една седмица габровци събират 1 1/4 милиона лева помощ за пострадалите. Преди година-две събраха грамадна сума за бедните в града, а наскоро чрез една бърза подписка намериха 300 000 лв. за постройка на габровски дом в София. В този момент, освен многото дарения големият индустриалец и благодетел г. Пенчо Семов гради на площ от 650 кв. м четириетажно здание за училище, друг вече е привършил детско леговище, трети приюти, училища и пр., и пр., но за тия им дела няма кой да разправя шеги и анекдоти.

Няколкодневното пребиваване на журналистите в българския Манчестер убеди и най-големите неверници, че в Габрово се работи и твори така, както никъде другаде, че там в областта на индустрията са постигнати изумителни резултати и че в тоя прекрасен български кът бият най-чистите български сърца.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.